

Sygn. akt II UK 580/17

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku A. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.
z udziałem zainteresowanych: A. T., K. [...] Spółka Jawna [...], T. [...] Spółka
Jawna [...],
o podstawę wymiaru składek,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 22 stycznia 2019 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 2 marca 2017 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 marca 2017 r., III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...] oddalił
apelację wnioskodawczynie A. K. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych we W. z dnia 4 lipca 2016 r. w sprawie przeciwko
Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W., przy udziale
zainteresowanych A. T., K. [...] Spółka Jawna [...], T. [...] Spółka Jawna [...],
o podstawę wymiaru składek.

Sąd drugiej instancji orzekł, że wnioskodawczynie, zgodnie z decyzją organu
rentowego z dnia 20 września 2013 r. podlega obowiązkowym ubezpieczeniom
społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1
lutego 2006 r. do dnia wydania decyzji, natomiast nie podlega obowiązkowym

ubezpieceniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od grudnia 2006 r. do dnia 31 stycznia 2006 r. Wnioskodawczynie rozpoczęła działalność gospodarczą jako jednoosobowy przedsiębiorca od dnia 1 grudnia 2005 r. Jednak w okresie od dnia 16 lipca 2003 r. do dnia 31 stycznia 2006 r. pozostawała w ubezpieczeniu pracowniczym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, który to tytuł ubezpieczeń wyprzedzał obowiązek ubezpieczenia z tytułu wykonywania działalności gospodarczej (art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych - jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778 ze zm., dalej „ustawa systemowa”). Kolejno w dniu 1 kwietnia 2007 r. wnioskodawczynie i A. T. związały spółkę jawną K. [...] sp. j. w O., a następnie w dniu 29 września 2008 r. T. [...] sp. j. w O.. Sąd wskazał, że podstawą podlegania obowiązkowym ubezpieceniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, jest art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust. 1 i 13 pkt 4 ustawy systemowej. Zgodnie z art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się także wspólników spółki jawnej. Sąd drugiej instancji ocenił, że nawet przy przyjęciu, że spółki K. i T. przestały faktycznie działać z końcem 2010 r., to od stycznia 2011 r. do chwili obecnej wnioskodawczynie nadal podlega ubezpieceniom społecznym jako wspólnik spółki cywilnej O.. Wspólnik spółki cywilnej na gruncie prawa podatkowego i ubezpieczeń społecznych traktowany jest także jako osoba prowadząca działalność gospodarczą zgodnie z ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 2168 ze zm.). Obie wspólniczki spółki [...] O. [...] s.c. w O., tj. A. K. i E. S. wpisane są do rejestru przedsiębiorców CEIDG z datą rozpoczęcia działalności określoną na dzień 5 stycznia 2011 r. i brak informacji o zawieszeniu tej działalności. Z powyższego wynika, że wnioskodawczynie nie zgłosiła zakończenia ani zawieszenia działalności prowadzonej jako wspólnik spółek jawnych i przedsiębiorca prowadzący osobistą działalność, tyle, że wykonywaną w ramach spółki cywilnej.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik wnioskodawczynie zarzucił naruszenie prawa materialnego – art. 32 ust. 1 w związku z art. 14a ust. 1 i 5 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej,

polegającą na przyjęciu, że pomimo braku wniosku wnioskodawczyni o wznowienie działalności gospodarczej spółki [...] O., spółka ta nadal działa w obrocie gospodarczym, art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej poprzez przyjęcie, iż pomimo braku jakiegokolwiek zorganizowania jak i ciągłości odwołująca nadal prowadziła działalność gospodarczą, art. 13 pkt. 4 ustawy systemowej przez przyjęcie, że w przedmiotowej sprawie działalność była faktycznie wykonywana, art. 58 § 1 pkt 5 k.s.h. poprzez przyjęcie, iż nie nastąpiło rozwiązanie spółki po wypowiedzeniu umowy spółki przez jednego ze wspólników. Zarzucił także naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 107 k.p.a. poprzez niedopuszczalną rozszerzającą interpretację decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i przyjęcie, iż organ wydając decyzję o podleganiu ubezpieczeniom społecznym wskazywał na podleganie tymże ubezpieczeniom ze względu na założenie spółki [...] O., podczas gdy decyzja dotyczyła wyłącznie spółek K. i T., art. 232 k.p.c. poprzez przeprowadzenie większości dowodów z urzędu i poczynienie głównych ustaleń faktycznych na podstawie dowodów przeprowadzonych bez wniosków stron, pomimo że stronę przeciwną reprezentował profesjonalny pełnomocnik, art. 233 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż brak złożenia wniosku o wznowienie działalności powoduje, że działalność ta jest aktywna, pomimo złożenia wniosku o jej zawieszenie, które może trwać jedynie 24 miesiące, art. 233 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. poprzez ocenienie wiarygodności dowodów bez wszechstronnego rozpatrzenia materiału dowodowego i przyjęcie, że podawanie przez odwołującą kilku dat zakończenia działalności powoduje, iż składała fałszywe oświadczenia, art. 233 § 1 k.p.c. związku z art. 382 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie faktu zajęcia przez komornika przyszłych aktywów spółki [...] „O.”, co spowodowało, że spółka ta nigdy nie rozpoczęła działalności, choć odwołująca się zamierzała ją prowadzić.

Wskazując na powyższe zarzuty, pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie, co do istoty sprawy wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania kasacyjnego.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania płatnik powołał się, na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne „czy jeżeli organ rentowy wydaje decyzję o podleganiu ubezpieczeniom społecznym i w uzasadnieniu wskazuje konkretne podmioty w których pracowała wnioskodawczyni, uznając iż praca w tych spółkach powoduje podleganie ubezpieczeniom społecznym. To czy Sąd orzekając w przedmiocie odwołania może uznać, iż co prawda z racji bycia współnikiem w tych spółkach wnioskodawczyni nie podlegała ubezpieczeniom, ale ze względu na to że utworzyła także inną spółkę, powinna być objęta obowiązkiem ubezpieczeń społecznych”. Nadto, w ocenie skarżącego, skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie ma uzasadnienia.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością, którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W sytuacji gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest potrzeba wykładni przepisów prawa, konieczne jest określenie, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze

wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności w orzecznictwie sądów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Wypada również dodać, że podobnie jak w przypadku gdy podstawą wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest występujące w sprawie zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), nie zachodzi ona, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka 2003 nr 13, poz. 5).

We wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania płatnik powołał się przede wszystkim na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego, jednak w ocenie Sądu Najwyższego – wbrew twierdzeniom skarżącego - w sprawie nie występuje istotne zagadnienie prawne, a także nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, a przedstawiony problem prawny w istocie zmierza do zakwestionowania ustalonego w sprawie stanu faktycznego i jego oceny prawnej, z której wynika, że wnioskodawczyni nie zgłosiła zakończenia ani zawieszenia działalności prowadzonej jako wspólnik spółek jawnych i przedsiębiorca prowadzący osobistą działalność wykonywaną w ramach spółki cywilnej. Ponadto Sąd Najwyższy zajął już stanowisko odnośnie tej problematyki, wskazując w wyroku z dnia 4 kwietnia 2008 r., I UK 293/07 (M.P.Pr. 2008 nr 9, poz. 495), że zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej jako zdarzenie powodujące ustanie ubezpieczenia społecznego to nie zawsze to samo co zaprzestanie działalności gospodarczej uzasadniające wykreślenie wpisu z ewidencji i faktyczna likwidacja firmy (art. 13 pkt 4 ustawy systemowej).

Skargi kasacyjnej nie można też uznać za „oczywiście uzasadnioną”, bowiem zaskarżone nią orzeczenie Sądu drugiej instancji nie jest dotknięte brakami widocznymi „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby dokonywania głębszej analizy prawnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02,

OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 i z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107), a tylko taka przesłanka - w myśl art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. - warunkuje przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Natomiast jeżeli chodzi o zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., to trzeba przypomnieć, że przepis ten, jako określający kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów nie może być przedmiotem zarzutów kasacyjnych z racji ograniczenia zawartego w art. 398³ § 3 k.p.c. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2012 r., III UK 17/12, LEX nr 1276227), także wtedy, gdy dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na uchybienia o charakterze proceduralnym, które w ogóle nie poddają się kontroli kasacyjnej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 365/13, LEX nr 1646124).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.